

Genetické variácie regulátorov bunkového cyklu a karcinóm prostaty

Monika Kmeťová Sivoňová¹, Márk Híveš¹, Jana Jurečeková¹, Martina Knoško Brožová¹, Róbert Dušenka², Daniel Evin^{1,3}, Marta Vilčková¹, Peter Kaplán¹, Ján Kliment²

¹Ústav lekárskej biochémie, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SR; ² Urologická klinika, Univerzitná nemocnica Martin, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SR; ³ Klinika nukleárnej medicíny, Univerzitná nemocnica Martin, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave, SR.

Úvod

Zmeny v regulácii bunkového cyklu a v regulačných proteínoch bunkového cyklu vedú k nekontrolovanej bunkovej proliferácii u mnohých solídnych tumorov, vrátane karcinómu prostaty (KP). U väčšiny tumorov dochádza k defektom v kontrole G1/S-prechodu bunkového cyklu. Cieľom našej štúdie bolo objasnenie mechanizmu ako variácie (najmä SNPs) génov kódujúcich proteíny, ktoré sú nevyhnutné pre prechod z G1 fázy do S fázy bunkového cyklu (CDK2, CDK4, CDK6, cyklín D, cyklín E, p27^{KIP1}, p16^{INK4A}, p15^{INKB}, a pRb) môžu ovplyvniť expresiu a aktivitu týchto proteínov a tiež zhodnotiť funkčný dopad týchto zmien na riziko vzniku KP.

Metódy

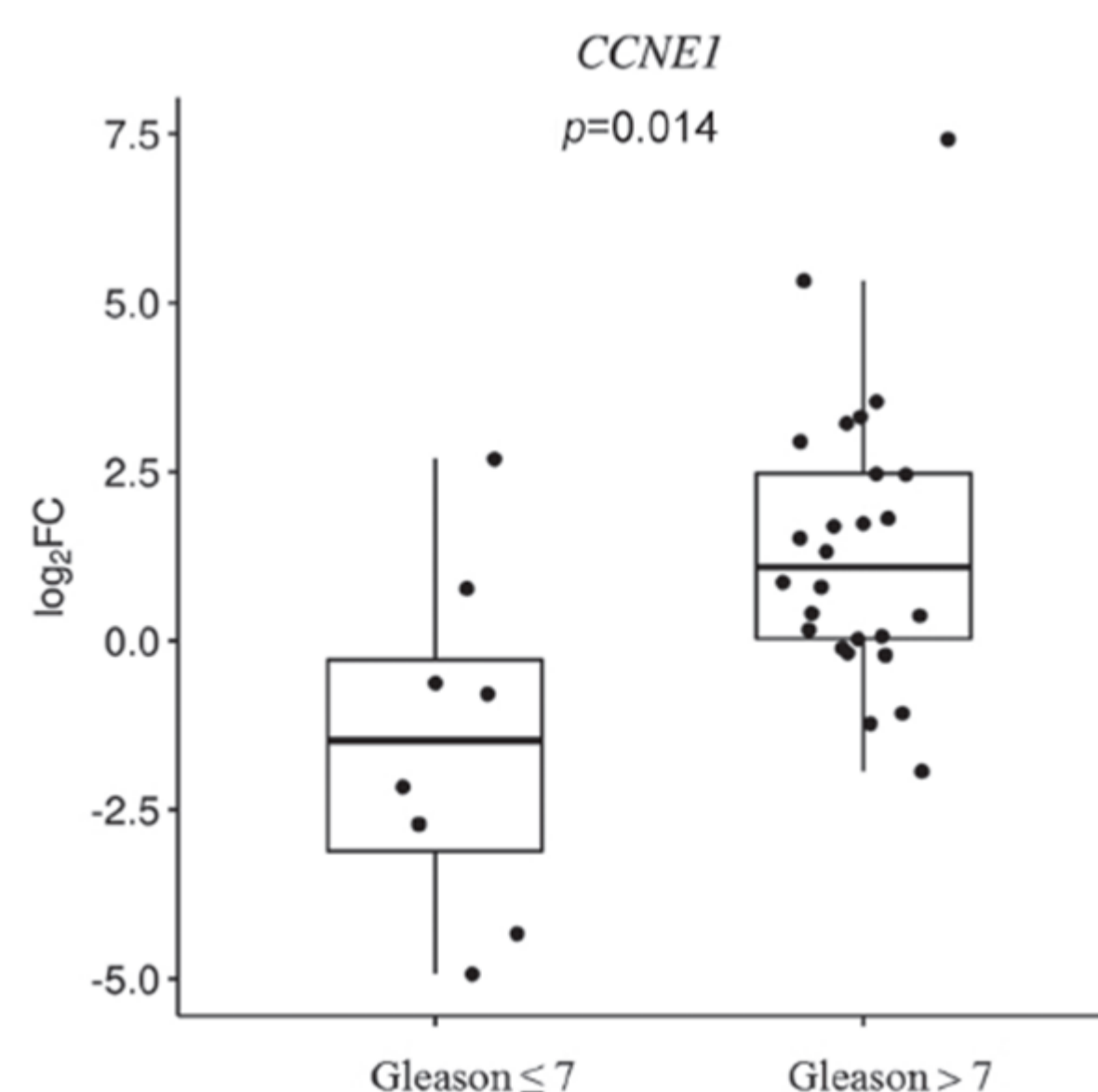
- Asociácia medzi vybranými SNPs génov (*CDK2* rs2069408, *CDK4* rs2069502, *CDK6* rs2285332, *cyklín D* rs 9344, *cyklín E* rs997669, *p27^{KIP1}* rs2066827, *p16^{INK4A}* rs11515, *p15^{INKB}* rs3217986, a *pRb* rs3092904) potrebných na G1/S-prechod bunkového cyklu a rizikom vzniku KP sa študovala u 530 pacientov a 562 zdravých jedincov pomocou PCR-RFLP a TaqMan genotyping assay.
- Expresiu uvedených génov sme sledovali pomocou real-time PCR a Western blot analýzy v 44 nádorových tkanivách a v 31 tkanivách pacientov s benígnou hyperpláziou prostaty.
- Komplexná analýza SNPs so zodpovedajúcimi hladinami mRNA a proteínov a s klinicko-patologickými charakteristikami.

Výsledky

Tabuľka 1 Vzťah medzi vybranými polymorfizmami a rizikom vzniku KP.

Genotyp	OR (95% CI)	p	Genotyp	OR (95% CI)	p
CDK2 (rs2069408)			p27^{KIP1} (rs2066827)		
AA	1.00 (ref.)		TT	1.00 (ref.)	
AG	1.18 (0.91-1.54)	0.23	TG	0.88 (0.68-1.14)	0.35
GG	1.06 (0.75-1.51)	0.78	GG	0.99 (0.51-1.90)	>0.99
CDK4 (rs2069502)			p15^{INKB} (rs3217986)		
CC	1.00 (ref.)		TT	1.00 (ref.)	
CT	0.79 (0.52 – 1.22)	0.28	TG	0,59 (0,44-0,79)	0,0004
TT	1.39 (0.76 – 2.57)	0.29	GG	0,46 (0,25-0,81)	0,008
CDK6 (rs2285332)			p16^{INK4A} (rs11515)		
GG	1.00 (ref.)		CC	1.00 (ref.)	
GC	0.90 (0.59 – 1.37)	0.63	CG	0,54 (0,24-1,23)	0,15
CC	1.48 (0.81 – 2.71)	0.20	GG	0,54 (0,24-1,20)	0,13
CCNE1 (rs997669)			CCND1 (rs9344)		
TT	1.00 (ref.)		GG	1.00 (ref.)	
TC	0.85 (0.55-1.09)	0.23	GA	1.66 (1.24 – 2.21)	0,0006
CC	0.82 (0.56-1.17)	0.31	AA	1.01 (0.71 – 1.44)	0,96

Obrázok 1 Zmeny relatívnej expresie *CCNE1* mRNA s Gleasonovým skóre u KP.

Záver

- Signifikantná asociácia *p15^{INKB}* a *CCND1 (rs9344)* rizikových genotypov so zvýšeným rizikom vzniku karcinómu prostaty ($p < 0.05$).
- U pacientov s GS vyšším ako 7 signifikantne zvýšená expresia *CCNE1* mRNA v porovnaní s pacientami s GS menším ako 7 ($p < 0,05$).
- Stanovenia *p15^{INKB} rs3217986* a *CCND1 rs9344* SNPs by mohlo byť jedným z genetických markerov karcinómu prostaty.